

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

De voorzitter en leden van de
Eerste Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 AA DEN HAAG

Datum 6 juli 2016

Behandeld door mevrouw mr. J. Korzelius, 020-552 20 70, j.korzelius@amsterdam.nl

Onderwerp Initiatiefvoorstel voor de Wet open overheid

Geachte voorzitter, geachte leden,

Op dit moment is bij uw kamer het initiatiefvoorstel voor de Wet open overheid in behandeling. Deze wet moet de huidige Wet openbaarheid van bestuur (verder: Wob) gaan vervangen. Door de Vereniging Nederlandse Gemeenten wordt tegen dit initiatiefvoorstel gelobbyd. Aangegeven is dat het initiatiefvoorstel voor gemeenten 'slecht nieuws' is en dat het voorstel 'volstrekt onuitvoerbaar' is. Graag willen wij u laten weten dat het college van burgemeester en wethouders de gemeente Amsterdam dit standpunt niet deelt. Hieronder zal dit nader worden toegelicht.

Belang van openbaarheid

Stelling van de indieners van het initiatiefvoorstel is dat de ideeën over nut en noodzaak van openbaarheid onvoldoende weerklank vinden in de huidige Nederlandse praktijk. Er wordt op grond van de Wob te weinig informatie uit eigen beweging openbaar gemaakt, de uitzonderingsgronden sluiten teveel belangrijke informatie uit en verzoekers kunnen met hoge kosten worden geconfronteerd. Bovendien is er volgens de indieners van het initiatiefvoorstel geen sprake van een correcte en zuivere informatiehuishouding.

Het college is het met de indieners van het initiatiefvoorstel eens dat openbaarheid en transparantie voor een goed functionerende democratie van groot belang zijn. Dit heeft het college ook al verschillende keren naar voren gebracht. Alleen al voor de invulling van het kiesrecht moet er inzicht bestaan in de wijze waarop besluitvorming heeft plaatsgevonden en welke belangen daarbij een rol hebben gespeeld. Bovendien stelt openbaarheid burgers en bedrijven, maar zeker ook journalisten, in staat om de overheid te controleren en de legitimiteit van het handelen na te gaan. Dit kan ook bijdragen aan een betere verbinding tussen de overheid en burgers en kan het vertrouwen van burgers in het openbaar bestuur bevorderen.

Vernieuwing en modernisering wettelijk kader is nodig

Het college onderschrijft ook dat er in de praktijk meer kan en moet worden gedaan om het belang van openbaarheid te dienen. Om die reden is het proces rond de afhandeling van Wob-verzoeken binnen de gemeente de afgelopen tijd bijvoorbeeld kritisch onder loep genomen. Elk organisatieonderdeel heeft een coördinator aangewezen die zorgt voor een tijdige en zorgvuldige afhandeling van de Wob-verzoeken en er worden handleidingen en formats opgesteld om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de besluiten toeneemt en er recht wordt gedaan aan het belang van openbaarheid. Verder is het college het met de indieners van het initiatiefvoorstel eens dat meer informatie actief openbaar moet worden gemaakt en dat bestuursorganen hun archieven beter op orde zou moeten brengen zodat informatie (ook naar aanleiding van een verzoek) makkelijker te achterhalen is.

Het college is in dat kader ook een voorstander van het register dat op grond van de wet tot stand moet worden gebracht. Het is voor het verder bevorderen van openbaarheid en transparantie van groot belang dat het wettelijk kader wordt gemoderniseerd en dat gebruik wordt gemaakt van de huidige technologische mogelijkheden om burgers en journalisten toegang te geven tot overheidsinformatie. Het college realiseert zich vanzelfsprekend wel dat het tijd en geld zal kosten voor dit register voorhanden is en het inderdaad de rol en de functie heeft die de indieners van het initiatiefvoorstel voor ogen hebben, maar de indieners hebben aangegeven dat daar ook rekening mee wordt gehouden en dat is voorzien in de mogelijkheid om de invoering van het register te koppelen aan het reguliere ICT-onderhoud waardoor het register gaandeweg vorm kan worden gegeven en de kosten beperkt blijven.

Anti-misbruikbepaling

Punt van kritiek is wat het college betreft wél de anti-misbruikbepaling. Op grond van die bepaling kan een bestuursorgaan een verzoek buiten behandeling laten als een verzoeker kennelijk een ander doel heeft dan het verkrijgen van publieke informatie of indien het verzoek evident geen bestuurlijke aangelegenheid betreft. De jurisprudentie biedt op dit moment echter betere handvatten om misbruik tegen te gaan. Zo betreft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State ook de achtergrond van de verzoeker en/of gemachtigde, de aard van en het aantal bestuursorganen waarbij het verzoek is ingediend en de opstelling van de verzoeker en/of gemachtigde bij de afweging. Verder mist het college een regeling voor die gevallen waarin een verzoek weliswaar een redelijk doel heeft, maar de verzoeker om zoveel documenten vraagt dat in redelijkheid niet van het bestuursorgaan kan worden verwacht dat hij aan dit verzoek voldoet.

In het verlengde daarvan is van belang dat in de Woo staat dat er geen aanspraak op een dwangsom bestaat en er geen beroep kan worden ingesteld als er niet tijdig op een verzoek wordt beslist. Naar het oordeel van het college is dit niet terecht. De mogelijkheid om een dwangsom te vragen of beroep in te stellen als een bestuursorgaan in gebreke is, is voor een verzoeker een belangrijke stok achter de deur en gebleken is dat die stok in sommige gevallen ook nodig is. De ervaring leert verder dat er relatief weinig verzoeken worden ingediend waarbij er sprake is van misbruik van recht. Er is dus geen aanleiding om degenen die een legitiem verzoek indienen die stok te ontnemen.

Kortom, het college is het niet met de VNG eens dat het initiatiefvoorstel voor gemeenten 'slecht nieuws' is. Het college acht het voorstel ook niet 'volstrekt onuitvoerbaar'. Het college omarmt de uitgangspunten die aan het initiatiefvoorstel ten grondslag liggen en meent dat het huidige wettelijke kader ook aan een vernieuwing en modernisering toe is.

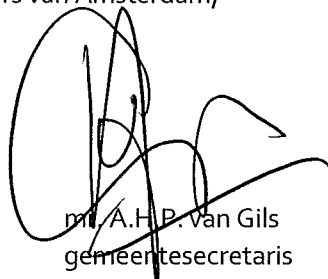
Indien u naar aanleiding van deze brief nog vragen of opmerkingen heeft, kunt u contact opnemen met bovenvermelde ambtenaar. Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam,

mr. E.E. van der Laan
burgemeester

mr. A.H.P. van Gils
gemeentesecretaris

